

Nr 36.

Ankom till riksdagen kansli den 13 mars 1928 kl. 11 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående befrielse för sergeanten vid intendenturkåren C. A. Svedberg från viss ersättningsskyldighet.
(1:a avd.)

Uti en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1928 dagtecknad proposition (nr 81), vilken till förberedande behandling hänvisats till statsutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen medgiva, att sergeanten vid intendenturkåren C. A. Svedberg må befrias från honom jämlikt högsta domstolens utslag den 30 september 1927 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning för brist i av honom omhänderhaft förråd av hö med 2,926 kronor 62 öre, samt att omförmälda belopp må ur vederbörliga räkenskaper avskrivas.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till återopade statsrådsprotokollet.

Förvaltaren vid intendenturkåren P. R. Wikström tjänstgjorde såsom uppbördsman vid arméns intendenturförråd i Boden under tiden den 22 oktober 1921—den 30 juni 1925, då han efterträddes i uppbördsmanbefattningen av sergeanten vid samma kår C. A. Svedberg. I samband med Svedbergs övertagande av uppbördsmanbefattningen verkställdes inventering av förrådet den 26 och den 27 juni 1925. Vid inventeringen skedde, med hänsyn till de stora mängderna inneliggande hö, icke någon uppvägning, utan efter verkställd beräkning av antalet höbalar och deras medelvikt uppskattades den kvantitet, som antogs inneligga i förrådet. Den 14 december 1925 anmälde Svedberg för chefen för intendenturförrådet, att en större brist syntes honom föreligga beträffande höuppbörden, samt anhöll om förnyad inventering av förrådet. Dylig inventering förrättades under tiden 7—12 januari 1926, varvid en noggrann uppvägning av höförrådet verkställdes, och befanns därvid föreligga en avsevärd brist.

Bristen gjordes till föremål för undersökning av särskilda *krigsrätten* i

Boden, som den 17 juni 1926 meddelade utslag i ärendet. Krigsrätten prövade rättvist förplikta Wikström och Svedberg att, gemensamt eller vilkendera bäst gälda gitte, till kronan utgiva ersättning för (85,554.5 — 2,136.5 =) 83,418 kilogram hö efter ett pris av nio öre för kilogram med 7,507 kronor 62 öre. Härjämte förpliktades Wikström och Svedberg att, gemensamt eller vilken bäst gälda gitte, till statsverket återgälda därifrån förskjutna vittnesersättningar i målet.

Över krigsrättens utslag anförde Wikström och Svedberg besvär hos *krigshovrätten*, som genom utslag den 28 februari 1927 befriade Wikström från honom i målet ålagd ersättningsskyldighet. Vidkommande åter den mot Svedberg förda talan prövade krigshovrätten rättvist att på det sätt ändra krigsrättens utslag i denna del, att Svedberg förpliktades gottgöra kronan för nämnda brist med 2,926 kronor 62 öre. Härjämte förpliktade krigshovrätten Svedberg att återgälda statsverket därifrån förskjutna vittnesersättningar i målet.

Sedan Svedberg härefter fullföljt talan i målet hos Kungl. Maj:t, fann *Kungl. Maj:t* genom utslag den 30 september 1927 ej skäl att göra ändring i krigshovrättens utslag.

Med anledning av en utav Svedberg i den till Kungl. Maj:t ställda besvärsskriften gjord anhållan att, för den händelse han komme att förklaras ersättningsskyldig i målet, Kungl. Maj:t måtte av nåd befria honom från ersättningsskyldigheten, har *arméförvaltningens intendentsdepartement* den 18 november 1927 avgivit infordrat utlåtande i ärendet.

Intendentsdepartementet har funnit vissa under målets handläggning framkomna omständigheter tala för bifall till den föreliggande ansökningen. I sådant avseende har departementet åberopat, *att* Svedberg, enligt vad förrådschefen uppgivit, syntts hava nedlagt all den omsorg, som varit möjlig, på förrådets skötsel, och att intet hade framkommit, som kunde berättiga till antagande, att förefintlig brist uppstått genom uppborrdsmannens förvållande; *att* utlämningen av hö, enligt vad i ärendet hörda personer intygat, skett med reda och ordning och att kontrollen över utlämningen varit tillfredsställande; *att* det — såsom ock den förutvarande uppborrdsmannen vid förrådet, förvaltaren Wikström, antagit — förefölle troligt, att brist å hö vid förrådet förefunnits redan vid den inventering, som ägt rum den 26 och den 27 juni 1925; *att*, enligt uti protokollet i målet intagna intyg, vid förvaring av hö under en längre tid och i lokaler, som vore särskilt torra och varma, såsom här varit fallet, en viktninskning av ända till 20 à 30 procent icke vore ovanlig; *att* vid verkställda stickprov konstaterats, att balar, som varit försedda med viktappar, under tiden mellan deras intagande i förrådet och verkställd inventering undergått en betydlig minskning i vikt, vilket förhållande syntes tala för, att vikten av den vid inventeringen den 26 och den 27 juni 1925 förefintliga kvantiteten hö varit åtskilligt lägre än den av krigshovrätten och högsta

domstolen beräknade; *samt att*, enligt av Svedberg lämnad uppgift, vilken icke blivit bestridd, vid inventeringen 7—12 januari 1926 å det s. k. plåtmagasinet vind, där hö förvarats på övre botten närmast plåttaket, anträffats ett antal tomma brödlådor av trä, dolda av framför och på sidorna om dem upplagda höbalar samt upptagande ett utrymme, motsvarande 5 à 10 ton hö, vilken mängd sannolikt inräknats i den vid närmast föregående inventering beräknade kvantiteten hö.

I detta sammanhang har intendentsdepartementet erinrat därom, att riksdagen uti ett ärende, däri förhållandena överensstämde med åtskilliga i förevarande mål föreliggande, enligt skrivelse den 15 maj 1925, nr 176, på därom av Kungl. Maj:t avlåten proposition, nr 171, medgivit, att sergeanten vid Livgardet till häst G. P. E. Andéhn finge befrias från honom jämlikt högsta domstolens utslag ålagd skyldighet att med 11,700 kronor 34 öre ersätta viss brist å hö.

I fråga om de Svedberg i målet ådömda rättegångskostnader har departementet ansett sig, med hänsyn till vad uti Kungl. Maj:ts proposition den 6 mars 1925, nr 88, anförts beträffande efterskänkande av rättegångskostnader uti visst skadeståndsmål, icke böra tillstyrka, att befrielsen, vad Svedberg beträffade, utsträcktes att omfatta jämväl ersättning för den rättegångskostnad, som kronan tilldömts.

På grund av det anförda har intendentsdepartementet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Svedberg befriades från honom jämlikt högsta domstolens utslag den 30 september 1927 åliggande skyldighet att såsom ersättning för uppkommen brist i ett av honom omhänderhaft förråd av hö till kronan inbetala 2,926 kronor 62 öre, samt att omförmälda belopp finge ur vederbörliga räkenskaper avskrivras.

I infortrat utlåtande den 26 januari 1928 har *statskontoret* förklarat sig kunna instämma i vad intendentsdepartementet anført och hemställt.

Med hänsyn till i ärendet förekomna omständigheter, har *departementschefen* funnit det vara med billighet överensstämmande, att Svedberg befriades från den honom åliggande skyldigheten att till kronan utgiva ersättning med omförmälda belopp, 2,926 kronor 62 öre, för brist i det av honom omhänderhavda höförrådet. Däremot ansåge departementschefen, i likhet med de i ärendet hörda myndigheterna, anledning icke föreligga att utsträcka befrielsen att omfatta jämväl Svedberg ålagd ersättningsskyldighet för rättegångskostnad.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

- att riksdagen må medgiva,
a) att sergeanten vid intendenturkåren C. A. Svedberg må befrias från honom jämlikt högsta domstolens utslag

den 30 september 1927 åliggande skyldighet att till kronan utgiva ersättning för brist i av honom omhänderhaft förråd av hö med 2,926 kronor 62 öre, samt

b) att omförmälda belopp må ur vederbörliga räkenskaper avskrivas.

Stockholm den 13 mars 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzélius*, *A. C. Lindblad*, *Olof Olsson*, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. G. Waller*, *E. A. Hallin*, *C. I. Asplund*, *J. B. Johansson* i Fredrikslund och *D. Hansén*;
från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud*, *P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Åson Törnkvist* i Karlskrona, *B. E:son Holmgren*, *O. Nilsson* i Örebro, *S. Persson* i Fritorp och *K. S. V. Ward*.
